

Népesedési helyzetkép – a népesedési világnap alkalmából

A tartalomból

- 1 Népszámszám, népességstruktúra
- 1 Születések, termékenység
- 2 Családalapítás, párkapcsolatok
- 3 A párkapcsolatok stabilitása
- 3 Jövőbeli kilátások
- 4 Nemzetközi kitekintés

Népszámszám, népességstruktúra

A magyar népesség fejlődése olyan történelmi utat járt be, amely során egy kiegyensúlyozott korösszetételű és létszámában alapvetően gyarapodó népességből fokozatosan előregedő és lélekszámában fogyó népesség lett. A **népesség lélekszáma** az ország jelenlegi területén 1981-ben érte el maximumát 10 millió 713 ezer fővel, azóta változó intenzitással ugyan, de **folyamatosan csökken**, és 2013. január 1-jén 9 millió 909 ezer főt tett ki. Ez harminckét év alatt mintegy 804 ezer fős, 7,5 százalékos lélekszám-csökkenést jelent.

Míg az 1980-as években főleg a kedvezőtlen halandósági viszonyok és az ezzel együtt járó magas halálozás, addig az 1990-es évektől a termékenység és a születésszám erős visszaesése, majd tartósan alacsony szintje játszott meghatározó szerepet a népszámszámának csökkenésében. Az a termékenységi szint, amely mellett a népesség csökkenni kezdett (1,88 gyermek egy nőre) jelenleg elegendő lenne a népesség természetes fogyásának megállítására.

A népességcsökkenés eltérő módon érintette a különböző életkorú és nemű lakosokat. A gyermekkorúak létszáma az össznépességnél is

nagyobb mértékben, 925 ezer fővel, közel 40 százalékkal csökkent, miközben 65 évnél idősebb lakosok száma – a várható élettartam javulásával – nőtt. **Felgyorsult a népesség öregedési folyamata**, ami a korösszetétel torzulásával, illetve a gyermek- és a fiatal-, valamint az időskorú népesség arányának kedvezőtlen változásával jár együtt. Főleg férfiakkal lettünk kevesebben, mivel létszámuk 9,1 százalékkal csökkent (a nők 6,0 százalékkal).

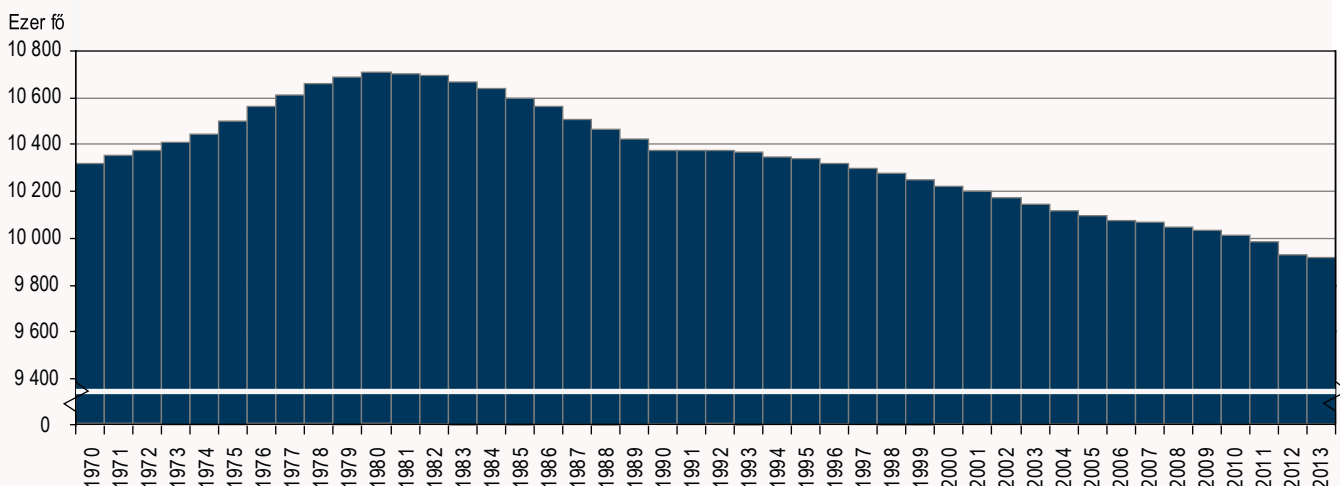
A népességcsökkenést tekintve a magyar helyzet annyiban sajátos, hogy nemzetközi viszonylatban mind a termékenység szintje, mind a várható élettartam alacsony, és annyiban egyedi, hogy nincs még egy ország Európában, de talán a világon sem, ahol több mint 30 éve folyamatosan apadna a népesség lélekszáma. A népességcsökkenés megállításához a halandóság javítása mellett a termékenység reprodukciós szintjét mindenképpen biztosítani kellene, de hogy ez mekkora népesség tartós fennmaradásához lesz majd elegendő, az a reprodukciót biztosító szülőképes korú női nemzedékek létszámától és az akkori várható átlagos élettartamtól függ.

Születések, termékenység

Az évenkénti születésszámot alapvetően két tényező befolyásolja, a szülőképes korú nők száma és azok gyermekvállalási magatartása, más szóval termékenysége. A születések száma évtizedek óta alapvetően csökkenő irányzatot mutat. A szülőképes korú nők létszáma azonban korántsem csökkent olyan mértékben, mint a születéseké, sőt az 1990-es években, amikor a születésszám a legnagyobb mértékben esett az előző évtizedhez képest, a 15–49 éves nők létszáma még növekedett is. Összességében **1970 és 2011 között a szülőképes korú nők száma 11%-kal csökkent, míg a születésszám 42%-kal esett vissza.**

A születésszám jelentős csökkenését főleg a gyermekvállalási magatartások életkor szerinti erős differenciálódása idézte elő. Az anyák egyre idő-

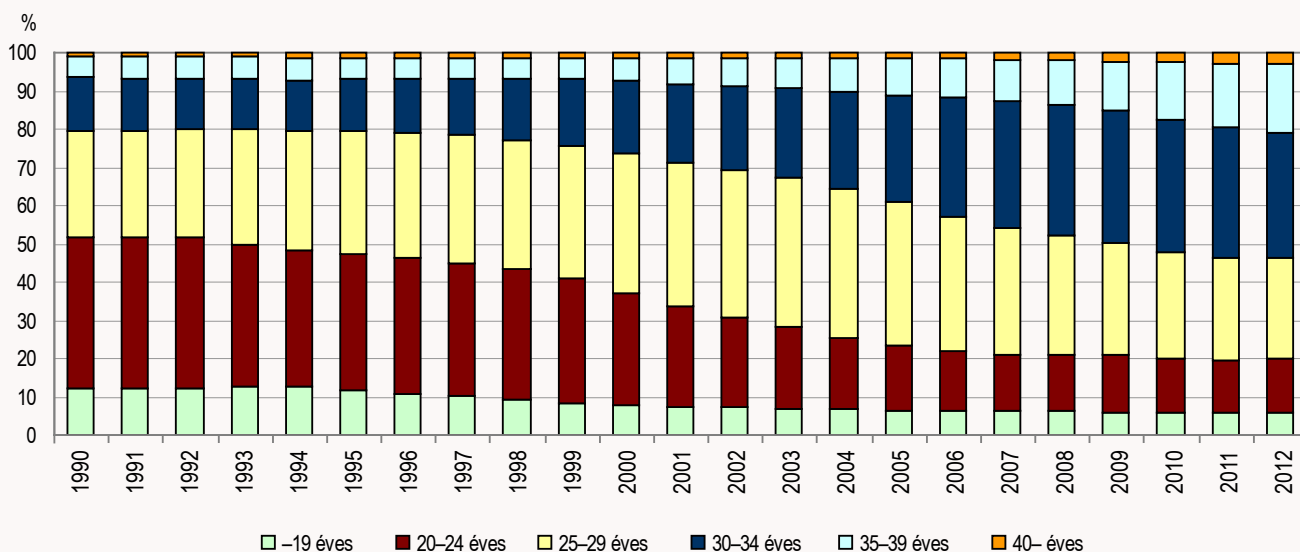
A népesség számának alakulása, január 1-jén

1. ábra

2. ábra

A születések aránya az anya életkora szerint

sebb életkorban kezdték el világra hozni első és további gyermekeiket, gyorsan **emelkedett a szülő nők átlagos életkora**. E változás miatt hiányoztak a korábban fiatalon vállalt gyermekek az évenkénti születésekből, a későbbi életkorban szült gyermekek pedig messze nem tudták ellensúlyozni ezt a hiányt. A születések száma 1998-ban csökkent először 100 ezer alá, és az ezredforduló utáni években is – kisebb ingadozások mellett – elmaradt attól. Történelmi minimumértéknek a 2011. év számít, amelyhez képest a 2012. évi 90 300 élveszületés 2,6%-os javulást jelent.

2012-ben **a szülő nők átlagosan 28,8 évesen vállalták első gyermeküket**, abban az életkorban, amelyikben szüleik húsz vagy huszonöt évvel ezelőtt már lényegében befejezték termékenységüket, kialakítva az akkor általánosan jellemző kétgyermekes családnagyságot. A termékenység életkor szerinti profílija annyiban változott, hogy emelkedett a 30 év feletti nők szülésgyakorisága, jelezvén azt a szándékukat, hogy pótolni szeretnék a korábban elhalasztott gyermekeiket. A születések mindenkor számát egyre inkább az határozta meg, hogy a 20-as éveikben járó fiatalok továbbra is jellemzően csökkenő termékenységét mennyiben tudta ellensúlyozni a 30-as éveikben járó nők gyakoribb gyermekvállalása. Az ezredforduló követő években ez többnyire sikerrel járt, **az utóbbi években viszont a 30-as éveik elején járó nők termékenységének emelkedése is megtorpant**, és csak a 35 év felettié nőtt, ez viszont kevés volt ahhoz, hogy ellensúlyozza a többiek csökkenő termékenységét.

2012-ben a gyermekek több mint fele (53,9 százaléka) 30 év feletti anyától származott. Ilyen magas arány korábban sohasem fordult elő. Ebben szerepet játszik az is, hogy az 1970-es évek közepének nagy létszámú generációi a 30-as éveik második felébe léptek. A gyermekek ilyen jelentős hányadának a szülőképes kor „idősebb” korosztályaira történő halasztása, az egészségi, biológiai kockázatok mellett jelentős demográfiai következményekkel is járhat. Minél később történik az első gyermekek világra hozatala annál nagyobb az esélye annak, hogy tervezett gyermekek akaratlanul vagy szándékosan nem születnek meg. **A mai 30-34 éves nők több mint egyharmada, a 35-39 éveseknek pedig egyötöde gyermektelen.** A 20-as éveikben járó fiatalok körében pedig kétszer-háromszor annyi a gyermektelen nő, mint a szüleiknél volt hasonló életkorban. Ha a mai szülőképes korú nemzedékek további életkorokban úgy vállalnák első gyermekeiket, mint ahogy azt a hasonló életkorú nőrsaik 2011-ben ténylegesen tették, akkor az 1975-ben születettek közel 18, az 1980-as születési évszámúak pedig több mint **38 százaléka gyermek nélkül fejezné be termékeny életszakaszát**, szemben az 1963. évi szülői generáció 8,5 százalékos gyermektelen arányával. Ez más szóval azt jelenti, hogy a kétgyermekes családmódel hosszú ideje tartó domináns szerepe fokozatosan megszűnne, és egy

nemzedékváltás ideje alatt helyét a gyermektelen, illetve egygyermekes család típus uralkodó jellege venné át.

Családalapítás, párkapcsolatok

Hosszú ideje a családalapítás legáltalánosabb formája a házasságkötés. Ez a megállapítás általában igaz, de nem jellemző a mai fiatal nemzedékekre.

A házasságkötések száma hosszú idő óta csökkenő irányzatot mutat. Az elmúlt évtizedek mélypontját a 2010. év jelentette, amikor mindössze 35,5 ezer házasságkötés történt, az utóbbi két évben kismértékű emelkedést regisztráltak az anyakönyvvezetők. A csökkenés demográfiai okai nagyon hasonlóan a születéseknél kifejtettekhez, a különbséggel, hogy a házassági mozgalmnál sokkal markánsabban jelentkeznek a visszaesés életkor szerinti jellemzői, és kevésbé figyelhető meg az a törekvés, hogy a fiatalon elmaradt vagy elhalasztott házasságokat az idősebb életkorokban pótolják.

A gyermektelenek arányának becsléséhez hasonlóan a végleg hajadonon maradtak arányát is előre lehet jelezni a női első házasságkötések intenzitásának figyelembevételével. Ebben az esetben azt feltételezzük, hogy a vizsgált születési évszámúak a jelenlegi életkorukat követően úgy kötik meg első házasságaikat, mint ahogyan azt az adott életkorú nők a 2011. évben ténylegesen tették. Az eredmények ugyancsak sokkolóak. Az 1975-ben született nemzedék hölgyei közül 27 százalék maradna hajadon, az 1980-ban születetteknél ez az arány 43 százalékra emelkedne, **az 1985-ben született mai fiataloknak pedig már a többsége (57 százaléka) nem kötne házasságot élete folyamán**, illetve szülőképes kora végéig.

A jelenlegi házasságkötési szokások tartós fennmaradása kedvezőtlenül alakítaná a házasságon alapuló párkapcsolatok, illetve családok jövőjét. Ez azt jelentené, hogy a házasság, mint a párkapcsolatok legáltalánosabb és tegyük hozzá egyelőre legbiztonságosabb formája elvesztené eddigi több évszázados (évezredek) hegemóniáját, és helyette vagy mellette más házasságon kívüli párkapcsolati formák válnának uralkodóvá, esetleg maga a tartós párkapcsolaton alapuló életforma válna periférikus jelenséggé a kényszerűen vagy önként választott szingli életmód terjedése miatt. A párkapcsolatban élők száma és aránya nem olyan mértékben esett vissza, mint a házasságban élők. Ennek legfőbb oka az élettársi kapcsolatok gyors terjedése és elsődlegessé válása a házasságon kívüli életformák között. A népszámlálási eredmények szerint **1990 és 2011 között több mint négyszeresére, 3,6-ról 15,3 százalékra emelkedett az élettársi kapcsolatban élők aránya** a szülőképes korú nők között, és ez az együttélési forma tette ki az összes párkapcsolatban élők 28,3 százalékát. Az élettársi kapcsolatok dinamikája meglehetősen szoros kapcsolatot mutat a

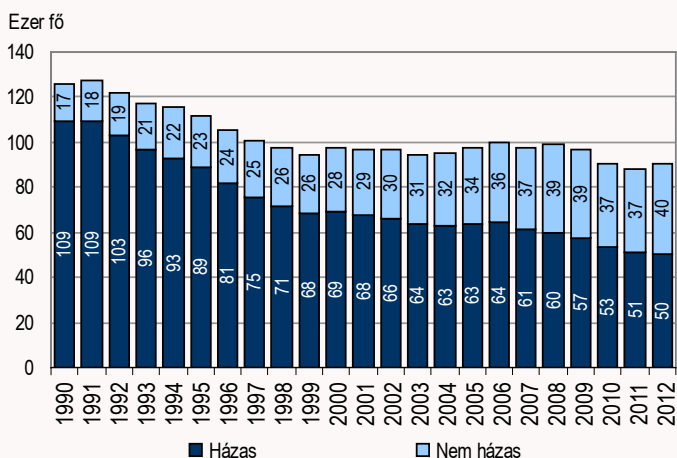
házasságon kívüli születésekkel. Ez utóbbiak aránya több mint háromszorosára, 13,1-ről 44,5 százalékra emelkedett 1990 és 2012 között.

A házasságon kívüli párkapcsolati formák terjedése alapjaiban változtatta meg a szülőképes korú nők családi állapot szerinti összetételét. **A házasságban élők kisebbségbe kerültek a nem házasságban élőkkel szemben**, akik között a jogi értelemben vett hajadonok vannak többségben. Az elmúlt húsz évben megfordultak az arányok, és most annyian élnek házasságon kívül, mint korábban házasságban. Míg 1990-ben a szülőképes korú nők közel kétharmada volt házas, addig 2013-ra 38 százalékra esett ez az arány, és több mint másfélszeresével nőtt a nem házasságban élők aránya.

A népesség családi állapot szerinti összetételében történt változások nagy hatással vannak a két meghatározó demográfiai folyamatra, a születések és a halálozások számára is. A házasságban élők arányának visszaesése azt jelenti, hogy azon népességcsoport szerepe csökken, akiknek magasabb a termékenységük és alacsonyabb a halálozásuk. A 2011. évi népszámlálási eredmények szerint **a házasságban élő nők a szülőképes kor valamennyi életkorában több gyermeket hoztak világra, mint a hasonló életkorú élettársi kapcsolatban élő nő társaik**. Összességében száz 15–49 éves házas nőre 179, míg az élettársi kapcsolatban élőkre 120 gyermek jutott, **a különbség másfélszeres**. Egy modellszámítás eredménye szerint, ha a szülőképes korú nők 2001. évi családi állapot szerinti összetétele megmaradt volna, akkor 2011-ben, a történelmileg kialakult alacsony születési arányszámok mellett is mintegy egyharmadával több gyermek jött volna világra (117 300 gyermek), mint a tényleges 88 049 élveszületés. Ez más szóval azt jelenti, hogy a szülőképes korú nők családi állapot szerinti összetételének változása ilyen mértékű születésszám-csökkenést jelentett az elmúlt tíz évben.

3. ábra

Élveszületések az anya családi állapota szerint

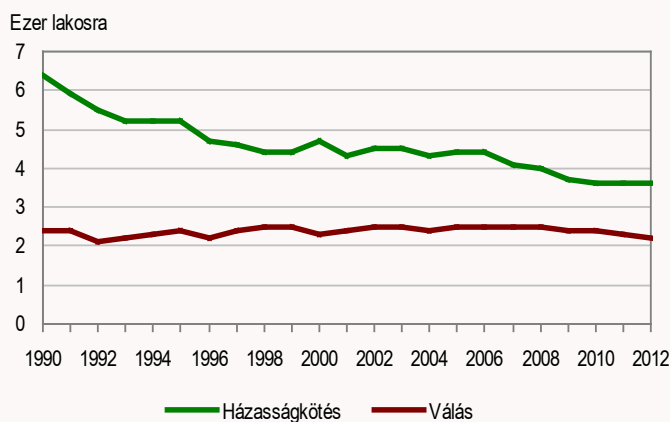
A párkapcsolatok stabilitása

Igen ritkák az olyan vizsgálatok, amelyek a párkapcsolatok történetét rögzítik, illetve elemzik. Így kevés alkalom nyílik a házasságok és az élettársi kapcsolatok stabilitásának összetételére. A legutóbbi ilyen vizsgálat eredményei azt bizonyították, hogy **a házasságok stabilabbak az élettársi kapcsolatoknál**, mivel azonos időtartam alatt ez utóbbi párkapcsolat esetében kétszer-háromszor akkora volt a megszakadt kapcsolatok aránya, mint a házasságoknál a válással végződőké. Az 1990-es évek első felében végrehajtott vizsgálat pedig arra a meglepő következtetésre jutott, hogy az együttélést követő házasságok kevésbé stabilak, mint azok, ahol a párok nem éltek együtt házasságukat megelőzően. Ezt a hazai megfigyelést azóta számos más nemzetközi vizsgálat is igazolta. E vizsgálatok óta lényegesen nőtt az élettársi kapcsolatban és csökkent a házasságban élők aránya. Azt tudjuk, hogy a csökkenő számú házasságkötések stabilitása nem nőtt, kérdéses ugyanakkor, hogy az élettársi kapcsolatok terjedésével milyen irányba változott e párkapcsolatok stabilitása.

A válások számának az utóbbi években tapasztalt csökkenő irányzata ellenére **tovább növekedett az elváltak aránya** a felnőtt népesség körében, és 2013. január 1-jén 11,8 százalékot tett ki. Ez azt jelenti, hogy **minden nyolcadik-kilencedik felnőtt** (15 éves és idősebb) lakos jogilag **elvált családi állapotú**. Ez az arány 2001-ben 8,8, 1990-ben 7,4 százalék volt. A válás számszerűen ugyanolyan mértékben érinti a női és a férfinépességet, mégis a nők körében magasabb az elváltak aránya, mint a férfiaknál. Ennek az a magyarázata, hogy a férfiak bátrabban és nagyobb eséllyel kötnek újból házasságot, mint a nők, másfelől az elvált férfiak mortalitása is jóval magasabb, mint a hasonló családi állapotú nő társaiké. Az elváltak aránya életkor szerint igen eltérő, de mindkét nem esetében a 40-es éveik második felében a leggyakoribb. E korcsoportban is, mint minden más életkorban a nőknél magasabbak ezek az arányok (24,2%), mint a férfiaknál (19,8%).

4. ábra

Házasságkötés, válás

A házaspáros családok számát és a népességben belüli arányát nemcsak válások csökkentik, hanem az özvegyülések is, amelyek a népesség öregedésével egyre gyakoribbak. A demográfia összeveti az újonnan létrejött és a megszűnt házasságokat, és egyenlegüket a házasságok mérlegének nevezi. Ha több új házasság kötődik, mint amennyi megszűnik, akkor a mérleg pozitív, ellenkező esetben pedig negatív. Ez az egyenleg utólag 1977-ben volt pozitív, azóta folyamatosan negatív előjelű. Más szóval a népesség csökkenésével és öregedésével párhuzamosan egyre inkább mérséklődik a házaspáros családok, illetve a házasságban élő párok száma és népességben belüli aránya.

Jövőbeli kilátások

A népességprognózisok legérzékenyebb és legbizonytalanabb pontja a jövőbeli születésszám becslése. A születendő gyermekek lélekszáma alapvetően két tényezőtől függ, a szülőképes korú nők létszámától és termékenységük szintjétől. Ezek közül a szülőképes korú nők létszámát meglehetősen nagy biztonsággal lehet becsülni, hiszen jelenleg már megszülettek és élnek azok a gyermekkorú, illetve tizenéves nemzedékek, akik az elkövetkező két évtizedekben szüleik helyére lépnek. A születésszám elmúlt két évtizedben tapasztalt tartós és jelentős visszaesése miatt egyre kisebb létszámú női nemzedékek lépnek szülőképes korba az elkövetkező húsz évben. Ennek következtében **2011 és 2031 között a szülőképes korú nők összlétszáma mintegy 523 ezer fővel, 22 százalékkal csökken**, ezen belül a születések szempontjából meghatározó 20–29 éveseké közel 28, a 30–39 éveseké pedig 35 százalékkal lesz kevesebb. Emelkedés csupán a szülőképes kor legidősebb korosztályaiban, a 40–49 éves nők körében várható. A jelenleg 30-as éveikben járó nagy létszámú nemzedékek fokozatosan a mai 40–49 évesek helyébe lépnek. Létszámuk a 2020-as évek elején tetőzik, amikor 1/5-ével haladják meg a mai 40–49 évesek létszámát, majd lassú csökkenés mellett a 2030-as évek elején

ismét hozzávetőlegesen annyian lesznek, mint jelenleg. Kérdéses, hogy a születésszám szempontjából ezek a nemzedékek milyen potenciális tartálékokkal rendelkeznek. Ismereteink szerint a 40 éves és ennél idősebb nők termékenysége európai viszonylatban jelenleg Svédországban a legmagasabb, ahol ezer nő 73 gyermeket vállalt 40 és 49 éves kora között. Ez az arány hazánkban valamivel kevesebb mint a fele. Amennyiben fokozatosan elérnénk a svéd arányt, akkor a 40 éves és idősebb nőktől a jelenleginél mintegy 2300–2800 gyermekkel születne több évente, létszámnövekedésük és feltételezett termékenységemelkedésük függvényében.

A szülőképes korú nők létszámának ismeretében becsülhető a várható évenkénti születésszám is. Ehhez a különböző életkorú nők gyermekvállalási kedvét, vagyis a termékenység szintjét kellene előre jelezni. Ennek változását nem ismerjük, de **abban az esetben, ha a termékenység 2011. évi szintje tartósan fennmaradna, a születések száma 2021-ben 72 ezerre, 2031-ben 60 ezerre esne pusztán a szülőképes korú nők létszámának csökkenése miatt.** A 2011. évi alacsony születésszám fenntartásához az egyre kisebb létszámú szülőképes korú nőknek a jelenleginél jóval több gyermeket kellene vállalniuk. Becslésünk szerint **2021-ig a termékenységek mintegy 16, 2030-ig pedig 43 százalékkal kellene emelkednie ahhoz, hogy a jelenlegi alacsony születésszám fennmaradjon.** Más szóval ez azt jelenti, hogy a 2011. évi egy nőre számított 1,24 gyermekkel szemben 2021-ig 1,44-re, 2031-ig pedig 1,77-re kellene emelni a termékenység szintjét a szülőképes korú nők létszámcsökkenésének ellensúlyozására.

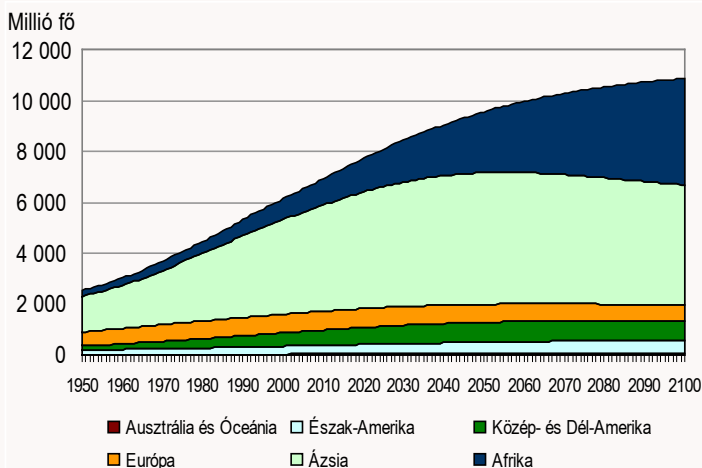
Ha nem sikerül elmozdulni a mostani alacsony termékenységi szintről, és a jelenlegi reprodukciós deficit tartóssá válna, akkor a szülői és a gyermeknemzedékek egyensúlytalansága egy olyan negatív spirált indítana el, amelyben egyre csökkenő létszámú szülőképes korú nő egyre kevesebb gyermeket hozna világra. Belefutnánk egy olyan termékenységi csapdába, amely a népességszám csökkenésének gyorsulásával járna együtt. Mindezek csak megerősítik azt az aggodalmat, hogy hazánk népesedési helyzete közel sem tekinthető megnyugtatónak, demográfia jövője pedig meglehetősen bizonytalan.

Nemzetközi kitekintés

Földünk folyamatosan gyarapodó népessége 1999-ben haladta meg a 6 milliárdot, azóta további 14 százalékkal nőtt. A fejlett országok lélekszáma 4, míg a legfejletlenebbeké közel 30 százalékkal emelkedett 1999 óta. A népesség száma Afrikában (31%) nőtt leginkább, míg Európában legkevésbé (2%). Kelet-Európa lakossága 1993 óta folyamatosan apad.

5. ábra

A világ népessége kontinensek szerint, 1950–2100

Forrás: ENSZ Population Prospects; The 2012 Revision.

¹ Oroszország és Törökország ázsiai területeivel együtt.

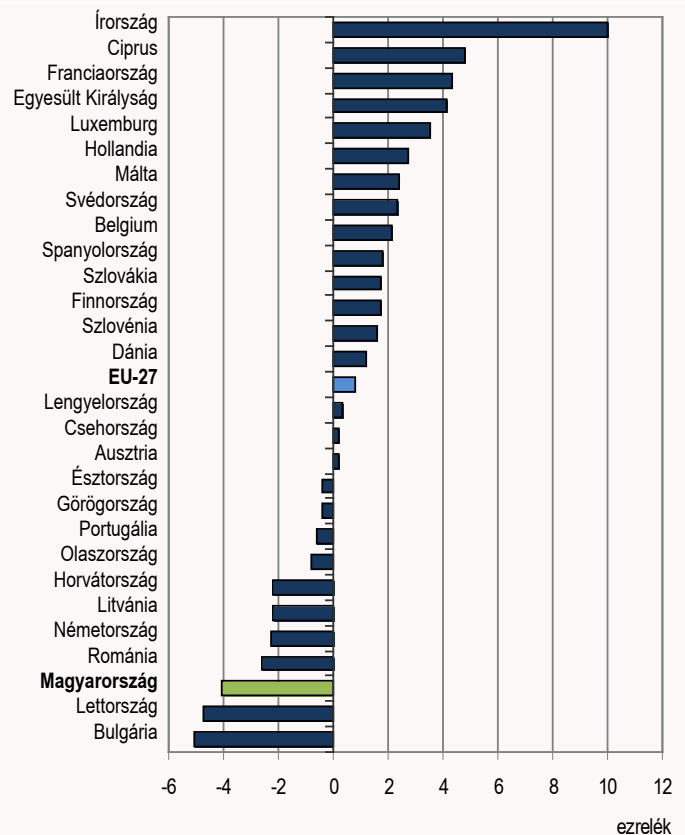
Földrészünk 46 országában közel 813 millióan éltek 2011-ben¹. A 28 tagú Európai unió lélekszáma 2008-ban haladta meg a fél milliárdot, 2012-ben megközelítette az 507 milliót. Magyarország kontinensünk országai közül a 16., az uniós tagállamok közül a 13. legnépesebb.

Az uniós országok lélekszáma 2011-ben 1 millió 271 ezer fővel gyarapodott. A természetes szaporodás az unióban 1989 óta 1 millió alatti, a 2003-as minimum (94 ezer) után növekedni kezdett, 2009 óta újra csökken, 2011-ben 398 ezer volt. A népességszámot a nemzetközi vándorlás jelentősen gyarapítja, az ezredforduló óta évi 1 millió körüli a bevándorlók száma. 2011-ben 9 mai tagállam tartozott a csökkenő népességű országok közé: a balti államok mellett Bulgária, Horvátország, Magyarország, Portugália, Románia és Görögország népessége is fogy. Ezer lakosra számítva a legtöbbet (16 főt) Litvánia és Lettország veszített lakosságából, míg a legnagyobb mértékben (26, illetve 25 fővel) Ciprus és Luxemburg népessége gyarapodott. A két balti állam vesztesége a magas halálozásból és elvándorlásból adódik, míg Ciprus és Luxemburg nemcsak a legtöbb bevándorlót fogadja az unión belül lakosságszámához mérten, de kedvezőek a születési és különösen a halálozási viszonyai is.

Ezer lakosra számítva a legtöbb gyermek Írországban, az Egyesült Királyságban és Franciaországban született 2011-ben, de a skandináv országokban, a Benelux államokban és Lettország kivételével a balti államokban is több gyermeket vállaltak az átlagnál. A legkevésbé ezer lakosra jutó haláleset Írországban és Cipruson történt, de a halandósági viszonyok Máltán, az Egyesült Királyságban, Franciaországban a skandináv országokban és Benelux államokban is kedvezőek voltak.

6. ábra

Ezer lakosra jutó természetes szaporodás, fogyás az EU országában, 2011

A legnagyobb bevándorló tömegek továbbra is az eddigi fő befogadó országokba áramlanak. 2011-ben a vándorlási különbözet Németországban volt a legnagyobb (282 ezer), Olaszországba 241, az Egyesült Királyságba 219, a skandináv országokba (Norvégiával együtt) 116, a Benelux álla-

1. tábla

Demográfiai folyamatok az unió egyes országaiban 2011-ben

Születések		Halálozások		Vándorlási különbözet	
ország	ezer lakosra	ország	ezer lakosra	ország	ezer lakosra
Németország	8,1	Bulgária	14,7	Litvánia	-14,0
Magyarország	8,8	Lettország	13,9	Lettország	-11,2
Olaszország	9,0	Litvánia	13,6	Írország	-7,3
Lettország	9,1	Magyarország	12,9	Portugália	-2,3
Portugália	9,2	Románia	11,8	Görögország	-1,3
Románia	9,2	Horvátország	11,6	Spanyolország	-0,9
Ausztria	9,3	Észtország	11,4	Horvátország	-0,9
Görögország	9,4	Németország	10,4	Bulgária	-0,7
Horvátország	9,4	Csehország	10,2	Lengyelország	-0,1
Bulgária	9,6	Görögország	9,8	Románia	-0,1
Lengyelország	10,1	Olaszország	9,8	Észtország	0,0
Spanyolország	10,2	Lengyelország	9,7	Szlovákia	0,5
Málta	10,3	Portugália	9,7	Franciaország	0,8
EU-28	10,4	EU-28	9,6	Szlovénia	1,0
Csehország	10,4	Belgium	9,6	Dánia	1,2
Dánia	10,6	Szlovákia	9,6	Magyarország	1,3
Szlovénia	10,7	Svédország	9,5	Csehország	1,6
Hollandia	10,8	Dánia	9,4	EU-28	1,7
Luxemburg	10,9	Finnország	9,4	Málta	1,7
Észtország	11,0	Ausztria	9,1	Hollandia	1,8
Finnország	11,1	Szlovénia	9,1	Finnország	3,1
Ciprus	11,3	Egyesült Királyság	8,8	Németország	3,4
Szlovákia	11,3	Spanyolország	8,4	Egyesült Királyság	3,5
Litvánia	11,4	Franciaország	8,4	Olaszország	4,0
Belgium	11,6	Hollandia	8,1	Ausztria	4,4
Svédország	11,8	Málta	7,9	Svédország	4,8
Franciaország	12,6	Luxemburg	7,4	Belgium	6,5
Egyesült Királyság	12,9	Ciprus	6,5	Luxemburg	21,2
Írország	16,3	Írország	6,3	Ciprus	21,3

mokba 113 ezerrel többen vándoroltak be, mint onnan ki. A kivándorlók száma Litvániában 42 ezerrel, Írországban 34 ezerrel, Lettországban és Portugáliában 23–24 ezerrel volt több a bevándorlókénál.

Az unióban 2011-ben 6 olyan ország volt (Bulgária, Románia, Lettország, Litvánia, Görögország és Portugália), ahol a népesség fogyásához a természetes fogyás és a kivándorlás egyaránt hozzájárult. Németországban a bevándorlás ellensúlyozta a természetes fogyást, míg Írországban és Spanyolországban a kivándorlás ellenére a természetes szaporodás fenntartotta a növekedést.

Franciaországban, az Egyesült Királyságban, Hollandiában, Szlovákiában, Szlovéniában és Máltán a népességyarapodás elsődleges forrása a természetes szaporodás, ám ehhez bevándorlási többlet is járul.

Európában a termékenység szintje és a házasságon kívüli gyermekváltás közötti kapcsolat országonként változó. A hagyományosan magas házasságon kívüli születési arányokat felmutató skandináv országok mellett Franciaországban, az Egyesült Királyságban és Hollandiában is az elmúlt évtizedben a termékenység és a házasságon kívüli születések száma együtt emelkedett. Ugyanakkor a mediterrán országok viszonylag alacsony termékenysége kevés házasságon kívüli születéssel párosul. A közép-kelet-európai országokban dinamikusan nőtt ugyan a házasságon kívüli születések aránya, ám a termékenység szintje visszaesett.

További információk, adatok (linkek):

ferenc.kamaras@ksh.hu Telefon: (+36-1) 345-6565

[Információs szolgálat](#) Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu